

חשיפת מתבגרים עם צרכים מיוחדים לחומרים מיניים לא מותאמים שבוע מערכת החינוך נגד אלימות מינית תשע"ד

**היחידה למיניות ומניעת פגיעה
בילדים ובני נוער
שפ"י המנהל הפדגוגי
משרד החינוך**

האינטרנט הפך לחלק מרכזי בחיינו

- עולם ללא גבולות. עולם שאין בו מנהל, או שומר, אין בקרה על התכנים.
- המציאות של בני הנוער כוללת את העולם הפיזי והעולם הווירטואלי וביניהם ישנה כל הזמן "זליגה".

רשתות חברתיות

מביאות לתחושת התמכרות לחווית זוהר
וסלבריטאיות:

- "העולם שלי מלא חברים, אני לא לבד"
- "עולם שלם רואה אותי, מתעניין בי, שותף להצלחות שלי, עד לדרך שבה אני חי את החיים שלי ואוהב אותי (לייקים)"

פער בין מבוגרים לבין ילדים

- הילדים שנולדו אל תוך עידן האינטרנט מגלים שליטה "טבעית" במיומנויות הנדרשת
- הילד מביט על ההורה / מורה כדמות חיצונית שאינה מבינה בעולמו ואינה יכולה לעזור לו
- כאשר ילדים ובני נוער עושים טעויות ברשת, לרוב הם לא משתפים את המבוגרים ונשארים לבד

היבט חינוכי

- הילדים חיים בתוך "מרחב" ללא מבוגר אחראי. ההורים והמורים נותרים בחוץ
- הרשת מייצרת מפגש אטרקטיבי שקשה למפגש הבינאישי, של המורה או ההורה להתחרות אתו.

נתונים: חשיפה של בני נוער לפורנוגרפיה

- "זמן המסכים" של ילדים ובני נוער בישראל הוא מהגבוהים בעולם המערבי ובהתאמה הם בסיכון גבוה יותר לחשיפה לתכנים פורנוגרפיים.
- 92% מבני הנוער נחשפים לפורנוגרפיה.
- כרבע ממי שנחשפו לפורנוגרפיה אומרים שזה קרה בטעות (מור, 2012).
- 42% מבני 14-18 דיווחו כי הם צופים בסרטים פורנוגרפיים מספר פעמים בשבוע (מור, 2012).

- חשיפה למיניות בוטה בתקשורת הנה אחד הגורמים להתנהגות מינית בעיתית, פעילות מינית מוקדמת ולא מוגנת (דשן, בוכניק, 2012, Chaffin' 2008)
- רק 27% מהנערים סברו כי נערה שמקיימת יחסי מין בשרשרת לא עושה זאת מרצון חופשי. 34% חשבו שהיא באמת בוחרת בכך ו-39% לא היו בטוחים (מור, 2012).
- צפייה בפורנוגרפיה משנה את הנוירוכימיה של המוח ומייצרת תשוקה, אובססיה ולעתים התמכרות.

כיצד להתמודד?

- הבאת הנושא למודעות דרך פעולה
חינוכית הן בפני המבוגרים והן בפני
התלמידים
- מבוגרים משמעותיים צריכים להיכנס
למרחב הדיגיטלי ולדבר עליו עם
הילדים
- למבוגר תפקיד בהצגת עולם ערכים
ברור שישמש "מגדלור" עבור הילדים

**צרכים ספציפיים בתחום
המייניות
באוכלוסיות התלמידיים
בחינוך המיוחד**

תלמידים עם צרכים מיוחדים מושפעים
לרעה יותר לעומת האוכלוסיות האחרות
מהסביבה הצעקנית, המציפה, המגרה
והמבלבלת שיוצרת הפורנוגרפיה בכלל
והנגישות שלה ברשת בפרט.

ילדים בעלי צרכים מיוחדים מצויים
בסיכון גבוה יותר לפגיעה.

צורך בגבולות בעולם ללא גבולות

- ילדים הזקוקים לגבולות ולהכוונה רבים יותר מיתר האוכלוסייה נמצאים בעולם וירטואלי חסר גבולות ללא כל הכוונה
- חוסר יכולת להתמודד עם סביבה עמוסה בגירויים מיניים מציפים

קושי בשליטה עצמית וריסון דחפים

החשיפה לתכנים מיניים באופן מוגבר
גורמת להצפה שפוגעת עוד יותר ביכולת
להפעיל שיקולי דעת לצורך בחירה
שקולה, שליטה עצמית ואיפוק

קושי בניהול מערכות יחסים

האתגר החינוכי עם תלמידים בעלי צרכים מיוחדים הוא לעודד יחסים זוגיים הדדיים שוויוניים ומכבדים מול הפורנוגרפיה שמקדמת מסרים מנוגדים שעלולים ליפול על "קרקע פורייה"

התמודדות עם חרדה וכוח

חומרים פורנוגרפיים מציגים מערכות
יחסים מעוותות ולעיתים אלימות ללא
קרבה רגשית ואינטימיות תוך כדי אשליה
של אושר והנאה

הצפה רגשית

ידע מיני רב, לעיתים שגוי, לא מותאם לגיל ולהתפתחות, מביא להצפה רגשית ותחושתית שבאה לידי ביטוי בהתנהגות מינית מוחצנת (acting out) והתנהגות מינית אובססיבית וחסרת שליטה

התמכרות לפורנוגרפיה

- חיפוש אחר ריגושים בלתי פוסקים גורם לעליית רף הגירוי
- עלולות להתפתח תפיסות מעוותות ומקובעות ביחס למיניות, יחסים בין המינים ותפקידים מיניים

המלצות ודרכי פעולה

- עבודה ברמה קוגניטיבית-התנהגותית: עיבוד מחשבות, תרגול ושינון תגובות ומיומנויות
- הצגת מודל של איפוק בו ניתן לדון על דחפים ומחשבות ללא צורך במימוש מעשי
- הימנעות מחשיפה ושיח על תכנים מינייים באופן ישיר כדי למנוע הצפה: עזרים בעלי אופי דידיקטי ללא ריבוי תיאורים ופרטים

המסר המרכזי

- יש לאפשר לנערים ולנערות לחשוב על המיניות שלהם ולאפשר להם להגדיר רגשות ותחושות
- כאשר המסר המיני הופך להיות מילולי, אפשר לדון בו, לגבש עמדה ולבחור התנהגות מינית שקולה

**תודה על
ההקשבה**